

Zpravodajství z jižního Kavkazu

leden 2015

Nový zákon o odpadech

Nový zákon o odpadech, který vstoupil v Gruzii v platnost 15. ledna, mimo jiné zavádí pokuty za vyhazování odpadků z okna auta. Pokuta se vztahuje na jakýkoli odpad včetně cigaretových nedopalků a může dosáhnout až 120 lari (cca 1500 Kč). Zákon rovněž počítá s nahrazováním igelitových sáčků biodegradabilními.

(EN) <http://agenda.ge/news/27763/eng>

(EN) http://moe.gov.ge/index.php?lang_id=ENG&sec_id=40&info_id=3425

(RU) <http://www.svoboda.org/content/article/26795213.html>

Bývalý předseda vlády Adžárie poradcem ukrajinského prezidenta

Levan Varšalomidze, bývalý předseda vlády autonomní republiky Adžárie na jihozápadě Gruzie, se stal poradcem ukrajinského prezidenta Petra Porošenka. Není jediným Gruzíncem spolupracujícím s ukrajinskou vládou. Dva bývalí ministři Saakašviliho vlády, bývalá ministryně vnitra Eka Eguladze a ministr zdravotnictví Alexandr Kvitašvili, jsou od konce loňského roku členy ukrajinské vlády.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/256506/>

Konec smíšeného volebního systému?

Skupina menších neparlamentních stran usiluje o změnu volebního systému v Gruzii. Vadí jim, že dosavadní, tzv. smíšený systém, kombinující prvky většinového systému s poměrným, vede k nadměrné reprezentaci velkých stran. Dalším problémem jsou také značné rozdíly ve velikosti volebních okrsků pro většinovou volbu. Tou se volí 73 ze 150 poslanců. Zatímco například v okrsku Kutaisi je registrováno 158 tisíc voličů, v jednom z nejmenších, Kazbegi, jich je jenom 5 tisíc.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30489/>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28016>

Vakhtang Gomelauri.

Zdroj: Ministry of Internal Affairs Georgia

Nový ministr vnitra

Ministr vnitra v gruzínské vládě Alexandr Čikaidze 23. ledna rezignoval. Na jeho místo nastoupil Čikaidzeho náměstek a bývalý bezpečnostní poradce Bidziny Ivanišviliho Vachtang Gomelauri.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28001>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27993>

Protest proti karikaturám proroka Mohameda

V údolí Pankisi na severovýchodě Gruzie se 19. ledna konal protest proti karikaturám proroka Mohameda francouzským časopisem Charlie Hebdo, jehož redakce byla začátkem ledna terčem teroristického útoku. Podobné protesty se konaly také na severním Kavkaze – Ingušsku a Čečensku. Dlužno dodat, že mnohem větší účast měla veřejná shromáždění vyjadřující soustrast s oběťmi pařížského útoku.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30592/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30474/>

Propad lari

Hodnota gruzínské měny lari se v lednu ocitla na svém minimu od dubna 2004. Během listopadu ztratila více než 12% své hodnoty oproti americkému dolaru. Pád pokračoval i v lednu, kdy lari ztratilo dalších 6% na hodnotu 1,9935 lari za dolar.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27995>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/256575/>

Osobní je politické: Rozhovor s Partizan girl

Časopis Femag.cz ve spolupráci s NESEHNUTÍm zveřejnil rozhovor s členkou gruzínské neformální aktivistické skupiny Partizan Girlz. Nino, která se považuje za anarchistku, mluví o tématech jako je feminismus, domácí násilí či homofobie v gruzínské společnosti.

(CZ) <http://www.femag.cz/osobni-je-politicke/partizan-girlz-chceme-ukazat-protest-ne-sebe/>

Úspěšná kampaň za svobodný přístup k informacím

Abchazská Asociace pracovníků sdělovacích prostředků (ARSMIRA) připravila novelu zákona o svobodném přístupu k informacím. Zákon bude v brzké době projednáván v parlamentu a je velká pravděpodobnost, že bude přijat. Novela zákona například počítá s tím, že bude o informace moci žádat i právnická osoba, nejen fyzická, jako tomu bylo doteď. Kampaň asociace ARSMIRA je dlouhodobě podporována NESEHNUTÍm v rámci programu Cesta iniciativy.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/26816678.html>

V Gali opět divoko

V galském okrese v Abcházii se v posledních měsících poměrně razantně zhoršila bezpečnostní situace. Zatím poslední incident se odehrál 12. ledna v jedné z vesnic galského okresu během speciální operace ruské FSB, při které bylo zabito pět lidí. Speciální operace následovala poté, co se údajně tři muži gruzínské národnosti pokusili unést jednoho místního obyvatele za účelem následného vymáhání výkupného. Podobné únosy jsou v tomto abchazském regionu, hraničícím s Gruzií, v poslední době stále častější.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/archive/news/20150112/3235/2759.html?id=26790128>

(RU) <http://abkhasia.kavkaz-uzel.ru/articles/255546/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30520/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30500/>

Železnice přes Abcházii

V Moskvě pokračují tajná jednání o možnosti stavby železnice vedoucí na trase Moskva-Suchumi-Tbilisi-Jerevan. Za gruzínskou stranu se jednání údajně účastní bratranec bývalého gruzínského předsedy vlády a miliardáře Bidziny Ivanišviliho Uča Mamacašvili.

(RU) <http://www.arka.am/ru/news/economy/kreml-prodolzaet-lobbirovat-otkrytie-abkhazskoy-zheleznoy-dorogi-gazeta/#sthash.oLGWj6sb.dpuf>

Dohoda mezi Jižní Osetií a Ruskem

Ministr zahraničních věcí Jižní Osetie David Sanakoev zveřejnil znění smlouvy s Ruskou federací o „spojenectví a integraci“, která bude de facto znamenat anexi Jižní Osetie

Ruskem. Za to se však setkal s tvrdou kritikou předsedy parlamentu Anatolije Bibilova, který dokonce zmínil možnost Sanakoeva odvolat. Podle Bibilova Sanakoev zveřejnil neaktuální verzi smlouvy. Smlouva například počítá se sjednocením jihoosetských a ruských ozbrojených sil, zrušením vzájemných hraničních přechodů či sjednocení školních osnov.

(RU) <http://south-osetia.kavkaz-uzel.ru/articles/255947/>

(CZ) <http://zahranicni.eurozpravy.cz/evropa/111896-chysta-rusko-dalsi-krym-expert-burcuje-zapad-totalne-zaspal/>

(CZ) http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/rusko-a-okoli/jizni-osetie-udela-dalsi-krok-do-naruce-ruskeho-medveda_331778.html#VMuBc6ao7p8

LNR uznala recipročně Jižní Osetii

Parlament samozvané tzv. Luhanské lidové republiky (LNR) jednohlasně schválil 28. ledna uznání nezávislosti Jižní Osetie. Obdobný krok učinil o několik dní dříve i prezident Jižní Osetie Leonid Tibilov, který navíc ještě uznal legitimitu voleb, které proběhly v LNR 2. listopadu. Tibilov rovněž nařídil navázání diplomatických vztahů mezi oběma republikami.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/256340/>

Soud s vraždícím vojákem

Dne 12. ledna se v arménském městě Gjumri odehrál masakr, při kterém ruský voják z nedaleké základny zavraždil sedm příslušníků jedné rodiny. Po svém činu se pokusil přeběhnout přes uzavřenou hranici s Tureckem, přičemž však byl pohraniční hlídkou zadržen. Motiv jeho činu zůstává nejasný. Rusko chce, aby se pachatel zodpovídal ze svých činů ruskému soudu, zatímco arménský státní zástupce i veřejnost požadují jeho vzdání arménské justici. Kvůli tomuto incidentu se rusko-arménské vztahy značně zkomplikovaly. Podle zpráv z počátku února bude voják souzen na ruské základně u Gjumri.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-asks-russia-to-hand-over-massacre-suspect/26829338.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/permyakov-trial-to-be-held-at-russias-military-base/26828071.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30732/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30727/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-russian-soldier-suspect-mass-murder-gyumri-trial-markin/26803699.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-russia-killings-soldier/26790948.html>

(EN) <http://armenianow.com/news/60401/armenia-permyakov-russia-gyumri-family-murder>

Občanskoprávní aktivista zbit

Známý arménský aktivista Vilen Gabrielian byl brutálně zbit neznámými útočníky v centru Jerevanu 18. ledna. Útočníci měli údajně v obličejích masky. Garbielian je známý pro své aktivity podporující občanská práva a útok s největší pravděpodobností souvisí právě s jeho aktivistickou činností.

(EN) <http://www.rferl.org/content/civil-rights-activist-attacked-in-armenia/26801481.html>

Uruguay vyzvala k uznání Náhorního Karabachu

Ministerstvo zahraničních věcí Uruguaye vydalo prohlášení, ve kterém vyzývá mezinárodní komunitu k uznání nezávislosti Náhorně-Karabašské republiky (NKR). Prohlášení vydalo ministerstvo 4. ledna po schůzce ministra Luise Almogara s členy arménské nacionalistické organizace Hay Dat („Arménská věc“). „Karabašský konflikt by

měl být vyřešen mírovou cestou, na základě principu národního sebeurčení a teritoriální integrity Arménie v rámci hranic z období arménské nezávislosti v letech 1918-1920, před její sovětizací“, stojí také v prohlášení.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30467/>

13 obětí nášlapných min v roce 2014

Na území Náhorního Karabachu v roce 2014 zabily miny 2 lidi a dalších 11 zranily, uvedla britská organizace HALO Trust zabývající se likvidací minových polí. Od uzavření příměří mezi Ázerbájdžánem a Arménií v roce 1994 bylo zabito nebo zraněno 365 civilistů, z toho 91 dětí. Nejčernějším rokem v historii byl rok 2004, kdy bylo

zaznamenáno 43 obětí. V Náhorním Karabachu působí organizace HALO Trust od roku 2000.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30459/>

Propad ceny ropy

Cena ropy na světových trzích již několik měsíců vytrvale klesá a za poslední půl rok se propadla na polovinu své ceny (z cca 120 USD za barel na 60 USD). To způsobuje ázerbájdžánské ekonomice, které je na vývozu ropy a zemního plynu závislá, závažné problémy. Neoficiálně to připustil i prezident Alijev.

(EN) http://en.trend.az/infographics_page.php?id=176

Ázerbájdžánci bojující v Sýrii zatčeni

V Ázerbájdžánu bylo začátkem ledna zatčeno deset údajných účastníků bojů v Sýrii. Byli obviněni z vytváření ilegálních ozbrojených formací. Podle obvinění se měli nelegálně dostat na území Sýrie, kde podstoupili vojenský výcvik a následně vytvářeli bojové skupiny. Podle zpravodajské agentury Turan v bojích v Sýrii již zahynulo přes 100 Ázerbájdžánců.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30462/>

George Soros. Zdroj: Wikimedia Commons

George Soros vyzval Alijeva, aby propustil politické vězně

Zakladatel nadace Open Society Foundations se při příležitosti Světového ekonomického fóra sešel v Davosu s prezidentem Ázerbájdžánu İlhamem Alijevem a vyzval ho, aby uvolnil represi vůči ázerbájdžánské občanské společnosti a přestal pronásledovat legálně registrované obecně prospěšné organizace. Zároveň také vyzval k propuštění politických vězňů.

(EN) <http://www.opensocietyfoundations.org/press-releases/statement-open-society-crackdown-rights-azerbaijan>

(EN) <http://www.news.az/articles/7812/images>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30613/>

Prokurátor chce 6 let pro novináře Seymoura Chaziho

Státní žalobce v soudním procesu s novinářem listu „Azadliq“ (Svoboda) Seymourem Chazim navrhuje pro obžalovaného šestiletý trest. Chazi, který je od konce srpna ve vazbě, je obžalován z ublížení na zdraví. Podle Chaziho obhajoby však Chazi jednal v sebeobraně a stal se obětí předem připravené provokace s cílem umlčet ho.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30608/>

Chadídža Ismailová na den v díře

Známa investigativní novinářka Chadídža Ismailová, která je od 5. prosince ve vazbě, byla 15. ledna umístěna na samotku v rámci trestu za to, že zveřejnila svůj otevřený dopis v médiích. Ismailová byla obviněna z toho, že měla údajně navádět svého kolegu k sebevraždě. Ona i její právníci toto obvinění rezolutně odmítají a považují ho pouze za metodu, jak ji umlčet. Ismailová se podílela na odhalování rozsáhlé korupce, ve které byli zapojeni i členové rodiny prezidenta Alijeva. Jejich ilegální podnikání mimochodem zasahovalo i do České republiky. Ismailová se již dříve stala terčem očerňující kampaně, jejímž cílem bylo odradit jí od pokračování v její práci.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30599/>

Právnička Guney Ismailova napadena

Právnička organizace Institute for Reporters' Freedom and Safety (IRFS) byla 26. ledna před svým domem napadena neznámým mužem. Ismailové se naštěstí podařilo přivolat na pomoc sousedy a útočník uprchl. Právnička věří, že cílem útoku bylo ji zastrašit. Mohl souviset s článkem kritizujícím stav lidských práv v Ázerbájdžánu, který vydala 22. října loňského roku v New York Times.

(RU) http://contact.az/docs/2015/Politics/012600104278ru.htm#VMdR_y6qm0d

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30676/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30658/>

Svobodná Evropa částečně obnovila vysílání

Ázerbájdžánská služba Rádia Svobodná Evropa po dvoutýdenním výpadku částečně obnovila své vysílání. Rádio nevysílalo kvůli razii, která proběhla 26. prosince v jeho bakuské redakci. Ta byla policií následně uzavřena a zapečetěna. Zabavena byla také výpočetní technika a některé dokumenty. Část bakuské redakce se tak přesunula do Prahy, odkud pokračuje ve své práci. Důvodem policejního vyšetřování bylo údajné praní špinavých peněz. To ale redakce Svobodné Evropy zásadně odmítá a zdůrazňuje, že veškeré hospodaření bylo naprosto transparentní.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30476/>

Další aktivista zadržen

Elvin Abdullaev, člen mládežnické organizace Strany lidové fronty Ázerbájdžánu (PFPA), byl 8. ledna v Baku zadržen na základě obvinění z distribuce drog. Podle jeho spolustraníků je však pravým důvodem Abdullaevova zadržení jeho politická činnost. Abdullaev je již osmým členem PFPA, který se ocitl za mřížemi.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30493/>

Soud s Rasulem Džafarovem a Intigamem Alijevem

V Baku začal soud s lidskoprávním aktivistou Rasulem Džafarovem, který je obviněn ze zpronevěry, nezákonného podnikání a kráčení daně. Hned první líčení však přineslo překvapivou zápletku, když se údajní poškození vyjádřili, že se jako poškození necítí a neutrpěli žádnou újmu. Soud však na jejich prohlášení nereagoval a Džafarova obvinění nezprostil. Za zmínku také stojí, že obžalovaný byl v soudní síni držen v dvojité kleci.

Soud s Intigamem Alijevem se vůbec nekonal, protože nepřišel jeden z jeho obhájců a chyběli i údajní „poškození“. Do soudní síně tak zbytečně přišlo přes 100 lidí z řad veřejnosti, mezi kterými byli i známí opoziční aktivisté či bývalí političtí vězni, například nedávno propuštění členové hnutí NIDA Zaur Gurbanli a Uzeir Mamedli.

(EN) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/255677/>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Martin Hyt'ha, Kateřina Špácová, Milan Štefanec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými zneprátenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stěpanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.